

ITMS kód Projektu: 26140230002  
ITMS kód Projektu: 26120130002



**mpc**  
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM



**Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ**

<b>Prioritná os:</b>	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
<b>Opatrenie:</b>	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
<b>Prijímateľ:</b>	Metodicko-pedagogické centrum
<b>Názov projektu:</b>	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
<b>Kód ITMS projektu:</b>	26140230002, 26120130002
<b>Aktivita:</b>	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

## **Program kontinuálneho vzdelávania**

### **Rozvoj čitateľskej gramotnosti prácou s písomnými prameňmi na základnej a strednej škole**

Ing. Henrieta Crkoňová  
Metodicko-pedagogické centrum  
Bratislava

## Názov vzdelávacieho programu: **Rozvoj čitateľskej gramotnosti prácou s písomnými prameňmi na základnej a strednej škole**

### Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Podnetom k vytvoreniu vzdelávacieho programu bola požiadavka pedagógov a ich záujem vzdelávať sa v oblasti práce s písomným prameňom či čítania s porozumením nielen v rámci materinského jazyka, ale aj iných vyučovacích predmetov – hlavne humanitných, tak ako to vyžadujú pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2013/2014 strana 8 „rozpracovať v ŠkVP účinné vzdelávacie stratégie pre rozvíjanie komunikatívnych kompetencií a čitateľskej gramotnosti, venovať pozornosť ich rozvíjaniu vo všetkých predmetoch...“. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť sú cieľovou skupinou vzdelávacieho programu učitelia viacerých aprobačných predmetov.

Úsilie všetkých pedagógov by malo smerovať k tomu, aby žiaci dokázali získať, spracovávať informácie z akéhokoľvek písomného prameňa a zároveň, aby vedeli informácie kriticky zhodnotiť a prakticky využiť.

### Druh kontinuálneho vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie

### Forma kontinuálneho vzdelávania:

Kombinovaná (20 hodín prezenčne a 10 hodín dištančne)

### Ciele vzdelávacieho programu:

#### Hlavný cieľ:

Rozšíriť a aktualizovať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvoja čitateľskej gramotnosti využívaním písomných prameňov.

#### Špecifické ciele:

- Rozšíriť vedomosti o problematike písomných prameňov.
- Získať znalosti o rôznych druhoch písomných prameňov a vedieť s nimi pracovať,
- Prehĺbiť čitateľskú gramotnosť o čítanie s porozumením písomných prameňov.
- Získať kompetencie potrebné k tvorbe metodických materiálov obsahujúcich tvorivé úlohy rozvíjajúce osobnosť a kreativitu žiaka s využitím práce s písomným prameňom.
- Aplikovať poznatky o písomných prameňoch a práci s nimi do edukačného procesu v rámci daných predmetov na základnej a strednej škole.
- Prehĺbiť kompetencie zhodnotiť realizáciu úloh a vytvorených aktivít.

### Obsah vzdelávacieho programu:

Tematický celok	Forma	Počet hodín
<b>1.tematický celok:</b> <b>Výber písomného prameňa s cieľom podporovať osobnostný rozvoj žiaka</b>		
Písomné pramene a ich klasifikácia	prezenčne	1

Význam a využitie písomných prameňov vo výučbe slovenského jazyka a literatúry, dejepisu, etickej výchovy, výchovy umením, umenia a kultúry, regionálnej výchovy, geografie, občianskej náuky, náboženstva/náboženskej výchovy.	prezenčne	2
Zaradenie témy práca s písomným prameňom do ŠkVP s podporou osobnostného rozvoja žiaka	prezenčne	1
Písomné pramene podporujúce osobnostný rozvoj žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch	prezenčne	1
<b>2.tematický celok:</b>		
<b>Práca s písomným prameňom – čítanie s porozumením</b>		
Práca s písomným prameňom zameraná na rozvoj čítania s porozumením s využitím čitateľských stratégií, ukážky a ich analýza – praktická činnosť	prezenčne	4
Práca s písomným prameňom zameraná na rozvoj kritického myslenia, ukážky a ich analýza – praktická činnosť	prezenčne	3
<b>3.tematický celok:</b>		
<b>Realizácia konkrétnych návrhov práce s písomným prameňom v praxi</b>		
Návrh tvorivých aktivít zameraných na prácu s písomným prameňom rozvíjajúcich osobnosť a kreativitu žiaka – praktická činnosť	prezenčne	3
Prezentácia aktivít zameraných na prácu s písomným prameňom rozvíjajúcich osobnosť a kreativitu žiaka – praktická činnosť	prezenčne	3
Analýza aktivít, ich zhodnotenie a vyvodenie korekcií na zefektívnenie procesu učenia sa žiakov – praktická činnosť	prezenčne	2
<b>Výstup z dištančnej formy k tematickému celku 3:</b> Návrh vyučovacieho bloku resp. jedného tematického celku z obsahového štandardu vyučovacieho predmetu účastníka zameraného na výber a analýzu konkrétnych vhodných písomných prameňov, formát A 4 v rozsahu 3-4 normostrany	dištančne	10
<b>Spolu hodín</b>	prezenčné/dištančne	20/10
<b>Spolu</b>		<b>30</b>

### Hlavné metódy, formy a spôsoby realizácie vzdelávacieho programu

Zážitkové metódy a učenie sa, práca v skupinách, brainstorming, skupinové riešenie problémov, riešenie modelových úloh, prezentácie, tvorivé dielne, čítanie s porozumením. Štúdium odporúčených doplnkových učebných zdrojov.

### Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie rozvíjať čitateľskú gramotnosť vhodným výberom a využitím písomného prameňa, vie tvoriť metodické materiály obsahujúce tvorivé úlohy a aktivity rozvíjajúce osobnosť a kreativitu žiaka s využitím práce s písomným prameňom, vie aplikovať poznatky o písomných prameňoch a práci s nimi do edukačného procesu v rámci svojho vyučovacieho predmetu.

### Rozsah a trvanie vzdelávacieho programu:

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

**Rozsah vzdelávacieho programu:**

Celkom 30 hodín, z toho prezenčne 20 hodín a 10 hodín dištančne

**Trvanie vzdelávacieho programu:**

najviac 10 mesiacov

**Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:**

**Kategória pedagogických zamestnancov:**

Učiteľ

**Podkategória:**

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy).

**Kariérový stupeň:**

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

**Vyučovaci predmet:**

slovenský jazyk a literatúra, dejepis, etická výchova, výchova umením, umenie a kultúra, regionálna výchova, geografia, občianska náuka, náboženstvo/náboženská výchova.

**Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie:**

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre pedagogického zamestnanca v uvedenej kategórii a podkategórii, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra, dejepis, etická výchova, výchova umením, umenie a kultúra, regionálna výchova, geografia, občianska náuka, náboženstvo/náboženská výchova v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov)

**Spôsob prihlasovania:** Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom

**Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:**

Riaditeľ školy na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, riaditeľovi školy potvrdzuje údaje v prihláške zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

**Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:**

Aktualizačné vzdelávanie končí záverečnou prezentáciou pred účastníkmi a lektorom aktualizačného vzdelávania.

### **Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:**

Požiadavky pre absolventa vzdelávania:

1. Najmenej 80%-ná osobná účasť na prezenčnej forme štúdia.
2. Vypracovanie pridelenej úlohy v dištančnej časti vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia pred lektorom a účastníkmi kontinuálneho vzdelávania.

Obsah prezentácie: Metodický postup vyučovacej hodiny zameranej na implementáciu témy práca s písomným prameňom do vybraného tematického celku konkrétneho vyučovacieho predmetu. Forma - prezentácia v PowerPointe v rozsahu 10 – 12 snímok.

### **Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:**

#### **Garant:**

**PaedDr. Mária Onušková**, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, aprobáciou slovenský jazyk a literatúra a dejepis regionálne pracovisko MPC Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava.

Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

**PaedDr. Darina Bačová**, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, aprobáciou slovenský jazyk a literatúra a etická výchova, regionálne pracovisko MPC Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava.

Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

**Lektori:** Vysokoškolskí učitelia a skúsení pedagogickí zamestnanci s minimálne prvou atestáciou a 5 ročnou praxou v danej oblasti, učitelia pre kontinuálne vzdelávanie, lektori so skúsenosťami v danej oblasti. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

### **Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie:**

#### **Financovanie vzdelávacieho programu:**

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náhrady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

#### **Materiálne zabezpečenie:**

Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál so zoznamom odporúčanej literatúry.

Minimálne zabezpečenie pre lektorov: notebook + dataprojektor, flipchart, fixky.

#### **Technické a informačné zabezpečenie:**

Vzdelávanie (prezenčná časť) sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk metodicko-pedagogických centier, v učebniach kontinuálneho vzdelávania zriadených na školách. Pri vzdelávaní budú aktívne využívané IKT prostriedky.

#### **Odporúčaná študijná literatúra:**

1. BENEŠ, Z. 1995. *Historický text a historická kultúra*. Praha: UK, 1995.
2. ČAPEK, V. – GRACOVÁ, B. – JÍLEK, T. – VÝCHODSKÁ, H. 2005. *Úvod do didaktiky dejepisu*. Plzeň: PF ZU, 2005.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

3. KRATOCHVÍL, Viliam. 2004. *Modely na rozvíjanie kompetencií žiakov. K transformácii vzťahu histórie a školského dejepisu*. Acta Historica Posoniensia V. Bratislava : FFUK v Bratislave, Katedra všeobecných dejín, 2004. ISBN 80-88982-94-4.
4. STRADLING, Robert. 2003. *Jak učiť evropské dějiny 20. století*. [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Publikované 10. decembra 2003. Dostupné na internete: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/jak-ucit-evropske-dejiny-20-stoleti>>.
5. STRADLING, Robert. 2004. *Multiperpektíva ve vyučování dějepisu*. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Publikované v 2004.
6. ZELEŇÁKOVÁ, Silvia. 2006. *Multikultúrna výchova v škole. (Debata a historické pramene ako prostriedky multikultúrnej výchovy vo vyučovaní dejepisu)*. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum, 2006. ISBN 80-8052-274-X.
7. HUDECOVÁ, D. 2007. *Jak modernizovat výuku dějepisu. Výchovné a vzdělávací strategie v dějepisném vyučování*. Praha: SPL Práce, 2007.
8. PETRÁŇ, J. 1985. *Kritika a interpretace pramenu*. In. Hroch, M. a kol., *Úvod do studia dejepisu*. Praha: SPN, 1985. s. 168-175.

**Návrh počtu kreditov:**

**Spolu 8 kreditov**

6 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončovania